

staan van het Diluvium in ons land. De gesteenten van het Diluvium, die van Skandinavische afkomst zijn, waren door drijvende ijsbergen aangevoerd, dat was jaren lang de algemeene meening.

Doch behalve noordsche, werden er in het Diluvium van ons land ook zwerfsteenen gevonden, die blijkbaar afkomstig zijn van de gebergten aan den Rijn of de Maas, en zelfs granieten, die overeenkomen met de vaste gesteenten van Bretagne en Normandië, zooals de onderzoekingen van den laatsten tijd leeren. Om den aanvoer der Rijnsche gesteenten te verklaren nam Staring aan, dat behalve door het bergijs ook door gewone bergstroomen en overstromingen verbazend groote hoeveelheden steenen en tot slib vergruisde rotsen naar de laagten gevoerd werden. Het uit het zuiden afkomstige materiaal van het Diluvium zoude op die wijze aangevoerd zijn. En naar de verschillende afkomst van het materiaal van het Diluvium onderscheidde Staring *Skandinavisch Diluvium*, *Rijn-Diluvium* en *Maas-Diluvium*. Het eerste werd natuurlijk in het noorden van ons land gevonden, het andere in het zuiden nabij deze rivieren. Doch ten noorden van den Rijn op de Veluwe enz., vindt men een gebied, waar zoowel Noordsche als Rijnsche zwerfsteenen worden gevonden. Deze gronden werden door Staring als het *Gemengd Diluvium* aangeduid.

Op dit standpunt stond onze wetenschap omtrent het ontstaan van den vaderlandschen bodem nog tot voor een tiental jaren. Groot was over 't geheel de belangstelling in de kennis van het Diluvium niet bij de geologen. Men verkeerde te veel in de meening, dat in deze aardlagen weinig belangrijks te ontdekken valt, en ging de enkele verschijnselen, welke sommigen opmerkten en die niet met de driftheorie in verband waren te brengen, te veel achteloos voorbij.

Maar toen eenmaal de aandacht op het Diluvium gevestigd was, toen de feiten de vraagpunten vermeerderden, welke niet door de driftheorie konden verklaard worden, toen ontstond er binnen korten tijd een ijverige werkzaamheid op het gebied der Diluviaal-studiën.

In Zweden en Duitschland ving die vernieuwde studie aan, en weldra telde ook ons vaderland ijverige onderzoekers van het Diluvium. Door Prof. Martin en Prof. van Calker begonnen, werd weldra Dr. J. Loricé bij uitnemendheid de kenner van ons Diluvium, aan wiens talrijke onderzoekingen wij de meeste nieuwe beschouwingen over deze formatie te danken hebben. Naast dezen moeten wij Dr. H. van Cappelle noemen, die in Friesland en Drente onderzoekingen naar het Diluvium heeft ingesteld.

Wat leeren ons de nieuwe onderzoekingen omtrent de diluviale formatie?

Bij nader inzien kwam aan het licht, dat het onmogelijk moet geweest zijn, dat de ijsbergen in de ondiepe zee, welke er boven onze gronden zou bestaan hebben, zulke zware steenen als die bij Oldenzaal en elders aanvoerden. Het ijs is wel lichter dan het water, maar een ijsberg ligt toch voor het grootste gedeelte onder de oppervlakte der zee. Men kan aannemen, dat ongeveer $\frac{1}{9}$ van een ijsberg boven water uitsteekt, terwijl $\frac{8}{9}$ onder water